

Peter Žargi

Prisluškovanje in voajerizem

Fundamenti

leto 2018

režija Peter Cerovšek

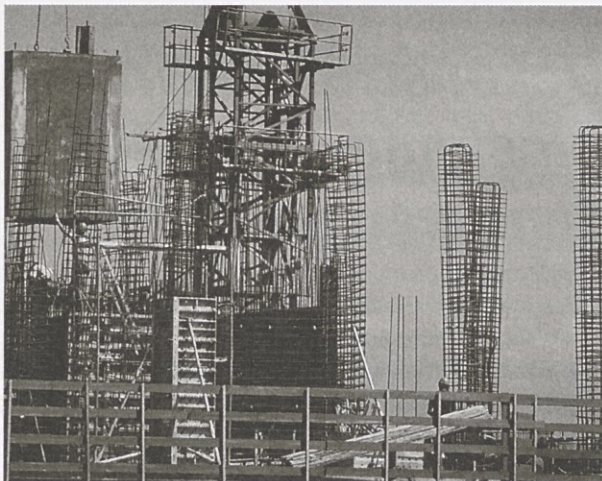
država Slovenija

dolžina 20'

Leta 1980 je bila po načrtih Milana Miheliča na Bavarskem dvoru dokončana stolpnica S2, prva in edina stavba projekta t. i. Severnih vrat, nerealiziranega kompleksa objektov, ki naj bi z leve in desne strani Slovenske ceste obdajali vhod v mestno jedro. Miheličeva stolpnica se je medtem zapisala v zgodovino arhitekture – trenutno je del razstave o jugoslovanski arhitekturi v newyorškem Muzeju sodobne umetnosti –, a za dokončanje projekta ni bilo posluha vse do leta 2007, ko je na Bavarskem dvoru zazevala takrat zloglasna, danes pa že pozabljena gradbena jama. Namen je bil nadaljevanje prvotne ideje Severnih vrat, vendar je gradnja devet let stagnirala; vmes sta se zamenjala tako investitor kot vizija, nato pa so začeli postavljati temelje hotela Intercontinental.

Režiser Peter Cerovšek je takrat začel z okna svojega tedanjega stanovanja voajersko dokumentirati mravljišče žerjavov, odrov, čelad, zaščitnih oblek, izolacije, stekla, kovine in betona. Minevali so dnevi, meseci, mimo je šla tudi maturantska parada, brez predsednika. Gradnja hotela in gradnja filma pa se kmalu začneta prepletati z razgradnjo režiserjevega razmerja. Tu počasi vsa voajerskost izgine. Avtor in njegova punca se prepirata zadušeno, v ozadju, za zaprtimi vrati; v ospredju so le nelagodje in nekaj kratkih *post festum* dialogov. Propad se tako fragmentirano odvija predvsem stran od oči, vendar počasi prevzema nase fokus filma, čeprav kamera ostaja usmerjena na gradbišče.

Vsebinsko je, namenoma, vseskozi prisotna luknja – zakaj sta šla narazen, kakšna sta videti, ali je situacija sploh avtentična? In – ali kdo res ne ve, kakšen je rožmarin? Odsotnost slike na sredini filma, odsotnost razloga za odtujenost med fantom in dekletom ter odsotnost izoblikovane prihodnosti pa samo nastavijo teren za fundamente filmske arhitekture. Odsotnost podobe protagonistov poudari njune pogovore, prihod glasbe Nika Novaka šele na polovici filma pa prekine nelagodno tišino ter s plavajočo melanholijo pove vse, kar kadri gradbišča zamolčijo.

Fundamenti (2018, Peter Cerovšek) tudi brišejo mejo med fikcijo in dokumentarcem oziroma podčrtavajo fiktivni element dokumentaristike s prehajanjem glasbe med diegetskim in nediegetskim, zamomljanimi replikami in prikrievanjem vsebine ter prevpraševanjem lastnega poteka. Film to počne nevsiljivo, spontano – ne kot da bi bilo drobno njegove stavbe obrnjeno navzven, temveč kot da ga popolnoma nič ne moti, če vseskozi vidimo zraven še gradbeni oder.

Dokončani Intercontinental spotoma postane popolnoma drugotnega pomena in njegova izgradnja je daleč od katarze; pomembne spremembe so se odvijale drugod. Tu ni *time lapsa*, veličastnih oblakov, zabrisanih linij avtomobilskih luči. Le počasno zidanje stolpnice v blede svetlobi, in propadanje razmerja ter premikanje naprej. V tem času, ko S2 končno dobi vsiljenega soseda, smo priča zaključku zveze, začetku nove – in spremenjenima protagonistoma.

Fundamenti so delno metafizijski film, ki pa metafizicije ne postavlja v prvi plan; kljub navidezni monotoniji kadrov gradbišča večje nadzira svoj tempo in zgodbo, sproti pa je še mala šola scenaristike. Režiser, protagonista in gledalec *Fundamentov* sklenejo pot daleč od prvotnih pričakovanj, Severna vrata pa se počasi manifestirajo, precej daleč od originalne zasnove. **E**